

UUNO
KAILAS

Purjehtijat

W S O Y

UUNO KAILAS

PURJEHTIJAT

PURJEHTIJAT

POKVOO

WILHELM BOLDT & CO. HAMBURG

UUNO KAILAS

PURJEHTIJAT

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
KIRJALLINEN TÖSÄKÖSÄ 1902

PORVOO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

LUKIO KALLAS

PURJEHTIJAT

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖN
KIRJAPAINOSSA PORVOOSSA 1925

STÄ

WERNER

PORVOO

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ

RUKOUS.

Näytä minulle kasvosi läheltä, Elämä.
Suo minun koskea niitä silmilläni.
Sillä minä rakastan niitä,
vaikka ne olisivat rumat.

Ruoki minua henkesi tulella, Elämä.
Astu suuni kautta ja sieraimistani sisään.
Sillä se ihminen, jota ei elämän sammumaton
tulva

tempaa mukaansa matkalle ikuiseen mereen,
hän on vain seisovaa vettä
ja mätänee.

Opetä minua, Elämä,
että minä osaisin avata sydämeni sinulle,
kun sinä palavassa pensaassa puhut.
Sillä sinun äänesi on sydänten kuolema ja
elämä.

Ei ole sääli sitä sydäntä,
jonka sinä ristiinnaulitset omin käsin
tahi joka musertuu rautaisen anturasi alle:
sillä sen sydämen mitta on täysi.
Voi sitä sydäntä,
tuhannesti: voi sitä sydäntä,
joka ei koskaan maistanut sinua, Elämä,
Jumalan matojen ihana ruoka.

MÄNÄSKUA

I

Tarvataanko (Lapsifantasioja.)

Ja aranko onko kukaan kukaan?

Ja lami ryöpytti

Ja pöytä on maapöytä

Kirkkaina otettiin.

Ja aranko ajaa kellokora hämähäin maahan

maahan

Ja aranko onko kukaan?

Kun ei ole kukaan kukaan.

Tuota on vanhaan hyvin hieno kukaan.

Kukaan aranko kukaan kukaan joku pöytä.

senpää mäkään markalla kukaan ei
hän on vain seisoja vetä
ja mäkään.

Opetä minua, Eilä,
että minä osaisin avata sydämeni sinulle,
kun sinä palavasta penasta puhut.
Sillä minun lähen on sydänten kuolema ja
elämä.

Ei ole mitään sinä sydämi,
joka sinä ristitönnästä omia käsi
tahi joka muuten on muuten antoi
sinä sen (ajatteluja)
Voi sinä sydämi,
mukaan voi sinä sydämi,
joka on kukaan muuten sinä, Eilä,
jokainen muuten ihana mäkään.

MÄENLASKUA.

Taivaankansi on iso kelkkamäki.

Ja aurinko istuu kultaisessa kelkassa.

Ja lumi ryöppyää

ja putoaa alas maanpäälle

kirkkaina säteinä.

Ja aurinko ajaa kelkkansa hämärän metsän

taakse.

Ja aurinko menee kotiin,

kun se on kyllästynyt leikkiin.

Taivas on varmaan hyvin hauska kelkkamäki,
koska aurinko laskee mäkeä joka päivä.

MÄNNÄSKUÄ

SANAT.

On olemassa hyvin paljon sanoja.
Sanat ovat esineitä
ja minä voin nähdä ne.
Toiset niistä ovat rumia ja toiset kauniita.

Äiti on hyvin kiltti sana — paras sana.
Se maistuu paljon suudelmalle.
Isäkin on hyvä sana,
mutta siihen kertyy joskus ukkosta

ja silloin on parasta
mennä salaa oven taakse piiloon.
Kesä on hyvin lämmin sana
ja sen löytää joka aamu
ruohikolta ja hiekkakasasta.
Maaailma on hyvin suuri sana,
joka ei mahdu aivoihin.
Vitsa on hyvin kirvelevä ja vihattava sana.

Ihmisillä on vielä paljon tyhjiä sanoja.
Käsittämättömiä sanoja.
Niinkuin synti ja kuolema,
jotka eivät merkitse mitään.
Mutta niitä pitää kuitenkin pelätä.

HILJAINEN LOPPULAUSE ISÄMEITÄÄN.

Isä ja minä sanomme: »Isä meidän»...
Sinun pitää silloin olla hyvin vanha, Jumala,
koska sinä myöskin olet isäni isä.
Olet varmaan myöskin kovin hyvä,
sillä oikein vanhat ihmiset
niinkuin mummu ja vaari
ovat hyviä pienille lapsille.

Kai sinäkin poltat pitkää piippua
niinkuin vaari?

Ja varmaan sinulla on hyviä päärynöitä
paratiisissasi.

Eihän siellä ole enää käärmeitä?

Kun olen kuollut

ja minusta on tullut pieni enkeli,

otathan minut syliisi

ja kerrot minulle kauniita satuja.

TYHMÄT JA VIISAAT.

Minä nauran auringolle.
Sekin nauraa minulle.
Se nauraa niinkuin äiti.
On tyhmää nauraa auringolle.
Isä ja äiti ja eno ja tati
eivät koskaan naura sille.
Sillä he ovat isoja ihmisiä.
Ja isot ihmiset ovat viisaita.
Ja viisaat eivät saa nähdä mitään.
Viisaat eivät saa ymmärtää mitään.
Viisaat eivät yhtään tunne aurinkoa.

Mutta minä olen tyhmä
ja nauran auringolle.
Minä melkein luulen, aurinko,
että sinäkin olet tyhmä.

Me nauramme viisaita, aurinko.

Mutta minä olen tyhjä
ja aivan auringolle.
Minä meikkin laule, auringko,
että sinäkin olet tyhjä.

Me nauramme viisasta, auringko.

LAULUY JA VIISAA.

Minä auringon kutsun laulu
Säkin laulu laulu
Se nauru laulu laulu
O, auringon kutsun laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu
laulu laulu laulu laulu

II

NUORI NARAYANA.

Kaunis ruskea jumala lepäsi eräänä aamuna
vienosti läikehtiväisessä meressä
lumpeenlehdellä, lähellä taivaan seinää.

Hän teki ruokopillin ja soitteli sillä.
Sävelet putosivat mereen
niinkuin tuoksuvat, kirkkaat kastepisarat.
Ja meri alkoi kuplia kaikkialla.
Ja jokaisesta kuplasta puhkesi lumpeenkukka.
Ja mehiläiset kantoivat jumalan huulille kuk-
kien maljoista mettä.

Ja Narayana katseli kaiken meren yli
uneksivin, maailmoja-käsittävin silmin.
Ja hän näki kaukaisimmalla korallisaarella,
lähellä toista, vastassa olevaa taivaanseinää
ihanan Meren tyttären leikkivän hiuksillaan.

Narayana kutsui. Ja jumalatar saapui tuulen-
henkien myötä.

Ja nuori ruskea jumala
rakasti valkoista meren ja ilman tytärtä
ylenpalttisen kiivaalla rakkaudella.
Ja jumalien rakkaus nostatti meressä myrskyn.
Ja aallot heittivät vaahtohelmiä hamaan tai-
vaan kattoon.

Vihdoin Naryana näännyi rakkaudesta.
Ja jumalatar vajosi merenhenkien syliin.
Ja kultainen otsaripa kimmelsi meressä kauan.

Ja Narayana lepäsi lumpeenlehdellä raukein
jäsenin.

Sitten hän ojensi vasemman säärensä veteen.
Ja lukemattomat pienet kultakalat

Ja nuori väsynyt jumala
katseli uneksuen tähtien vajoamista,
kunnes nukkui lumpeenlehdelle, lähelle tai-
vaan seinää.

EEVA.

(Else Lasker-Schülerin mukaan.)

Olet pääsi painanut syvään ylitseni,
sinun pääsi — ah, sinulla on kevääntuoksui-
nen tukka!
Sinun huultesi yli käy ruusunkarvainen päi-
vänkilo,
sinun huulesi ovat kuin paratiisin puiden
kukka.

Ja sydän on minussa itänyt rakkautta,
ah, minun sydämeni riutuu kuluttavan kai-
puun tähden.

Ja sinä vapiset aavistustesi voimaa
etkä sinä tiedä, miksi noin ähkyen hengität
untasi nähden.

Ja niinkuin muisto, jolla on tuhat juurta,
niin pysyn sinussa kiinni ja elämäsi mul-
lassa aina.

Sinä olet sokean-nuori, sinä olet nuori kuin
Aadam.

Syvään ylitseni noin sinä pääsi paina.

LAULU AALLOLLE.

Uni oot, meren sielusta noussut.
Sua, aaltoa, tuuli vie.
Meren äärellä paateen ehkä
kivirintahan päättyy tie.

Olet sammuva, kuin sua ennen
meren laps moni sammunut on.
Mut haudallas taas meri nostaa
vesivarsojen karkelon.

Meren leikissä leikit myötä,
meren kehtohon raueten,
kuin kupliva hetki, mi raukee
ajan helmahan ikuisen.

Kuin laulu, mi rintahan syntyy,
sisar sun, sisar lainehen.
Sekin uupuu kesken: on pitkä
tie rintahan ihmisten.

Sen tahto on yhtyä sentään
meren lapsien karkeloon
ja läikkyä, kuplia, lyödä
kivirintahan kallioon.

Meren tuoksua, laulu ja laine,
meren henkeä hengittäin
ja juopuen auringosta
iät leikitte kimmeltäin.

RUNO RUNOSTA.

Totuuden lähteellä
sä syvin lapsensilmin uneksut
ja leikit tähdillä ja auringolla.

Maan kasvot jälleen nuoriks suutelet.
Ja tuuli vie
sun hengitykses tuoksun meren yli.

Sun kätes ovat rikkaat hyvyydestä,
sä niillä sydämiä punnitset
ja loputtoman valon siroitat
yön peltoon.

Ja kaikki tähdet rakastavat silmiäsi.
Ja tomust' alkaa avaruus
sun jalkojesi luota,
miss' onnellinen kerjäläinen polvistuu.

LAULU SINULLE.

Minä tuon rakkauteni sinun tiellesi
niinkuin kiiltomaden yössä.
Minä asetan käsiisi kalliin korun,
heitä se mereen,
ettei se aamulla himmentyisi.

Sinun suusi on täynnä meren hengitystä
ja lasten soperruksia.
Sinun sanasi ovat tulvillaan heräämistä.

Sinun silmiesi taivaissa
syntyy uusia tähtiä tänä iltana.
Minun sydämeni tuntee ne,
ja minun koko elämäni
pakenee luotani ja polvistuu
rukoilemaan niitä tähtiä,
ja sydämeni antaa niille onnelliset nimet.

LAULU SINULLE.

Minä tuon rakkautesi sinun tiellesi
niinkuin kiltomahan yössä.
Minä astan käsiisi kalliin koron,
heidä se miettiä,
ettei se annulla himmentyisi.

Sinun suusi on täynnä meidän hengitystä
ja lasten söpötyksiä.
Sinun sanasi ovat tähtien hehkimistä.

ADAGIO.

Hetki rajaton
kuin meren sydän salainen ja syvä.
Sen pohjall' onni on
kuin mullan alla paisuvainen jyvä.

Sun katson silmihis,
ah, havahtuviin salaisuuksiin noihin
kuin niissä aukenis
nyt portit elon esikartanoihin.

Näin, silmin nääntyvin
— kuin juonut oisin auringon ja sinen —
näin, täysin sydämin
en ennen nähnyt, ollut onnellinen.

Tää hetki uudistaa,
se kylvää meihin parast' itseämme
ja siemen lankeaa
kuin kesä, taivas multaan elämämme.

ENSI LUMEN AIKAAN.

On ensi lumi varmaan mennyt päähän meille.
Niin ujosti ja sentään kiehtovasti nojaat
minuun.

Ja lämmin kujeellinen kätes eksyy käteheni.
Ja meiltä ovat kaikki sanat loppuneet.

Me pysähdymme puiston lyhdyn alle. Kat-
sohan:

se totisesti on kuin vanhan sedän silmä.

On katsovinaan muualle, mut varkain nenän-
vartta pitkin vilkuu meihin,
on hiukan hämillään, kun tulee keksityksi,
mut sitten puistaa päätään: aijai nuorisoa
tähän aikaan . . .

Ja silloin avaan uhallakin suuni:
nyt olen vihdoinkin jo valmis virkkamaan
sen sanan,
mi kaiken iltaa pienen hiiren lailla
on ihanasti nakertanut sydäntäni.

Ja aivan varmaan sinä näet sen,
tuon sanan pienen, suloisen ja hupsun:
sun kätes pyrähtää kuin pieni lintu
mun kädestäni pois, mun suuni eteen.
Se julmasti ja lempeästi sulkee sen,
mun uppiniskaisen ja humaltuneen suuni.

KESÄILLAN KUJE.

Kas, armas, kuinka raukea
on pilvilinnun siipi.
Tuoll' ilta kissan-askelin
jo pensahikkoon hiipi.

Se piilee, kuje mielessään,
ja pilkistelee meihin.
Se taikuri on. Mutta myös
mä kuulun taikureihin.

Puun oksilta, kas, varastin
nyt kourallisen tuulta
ja iltaruskon poskeltas
ja perhosia suulta.

Ja sentään meille kepposen
tek' Ilta, voitti leikin:
se salaviihkaa sun ja mun
pois itseltämme veikin

KESÄILAN KUJE.

Se pillet, kuje mielessään,
ja pilkistelee meihin.
Se taituri on. Mennä myös
mää koulun taiturisiin.

VANHOILLE

III

Ei me säily teitä: muorei olemme, iästä
teillä. Iuvome kohta maastuu.
Kulake iäkkyämeen pelkkää varjua, mi
tämme poikki kastuu!

Ei me vihaa teitä: työmme teillä, teillä työ-
stämme me rakastamme.
Teidän sekä isämme työ on ruokasulista,
mehi jautissamme.

VANHOILLE.

Emme säiky teitä: nuoret oomme, mutta
teidän luunne kohta maatuu.
Kuinka säikkyisimme pelkkää varjoa, mi
tiemme poikki kaatuul!

Emme vihaa teitä: työnne teitte, teitä työs-
sänne me rakastamme.
Teidän sekä isienne työ on ruokamulta,
mehu juurissamme.

Emme syytä teitä: oikein, väärin teitte, toisin voineet ette.

Meidän työnämme on pestä vääritys, kun te hiljaisimpaan lepoon vaikenette.

Mutta: turha luulla ainoaksi omaa kalpaanne ja voittoretkeänne.

Turha luulla, että ikuisesti jatkuis teidän hetkeänne.

Meidän menoksemme jos te käytte kahvaan ruosteensyömäin kalpojenne, tietkää: k u i t e n k i n me käymme ylitsenne!

SUOMALAINEN SONETTIPARAATI.

Kas, kaarti paraatihin ratsastaa
sonetti-univormu sorja yllä.
Hei, heppa, muista, jalan käyttelyllä
nyt ettet loukkaa arvostelijaa!

Ken lurjus sapelinsa kohottaa!
Se pian tuppeen! — tiedättehän kyllä:
on ero paraatilla, miekanmittelyllä.
Siis vielä kerran tarkoin katsokaa,

ett' univormussanne moitteeton
on joka rytmi-sauma, riimi-nappi
ja että ryhti teillä uljas on!

Vois muuten paisua sen herran sappi,
kun runoparaatista antaa tuomion,
ja laulajall' ois eessä Näлкälappi.

LEHMÄN HÄNTÄ.

Runon lehmän hännästä tehnyt oon,
sekös kiukutti filistereitä:

— Runoniekkojen aatos, varjelkoon,
käy selviä navettateitä!

Runotarko — niin tuumi yks viisas mies—
vois viihtyä läävän puolla?

Uh, vaarallistakin on kukaties
runous, joka syntyy tuolla! —

Iloks kansan tään paras laatia ois
runotekstejä katkismuksiin,
myös kuutamoiltoina puhjeta vois
ah, lemmenhuokauksiin . . .

Hyvä ois, vähän myöskin jos kutkuttais
isänmaallista ihramahaa:
pian kunniatohtorin miekan sais,
tukun täyteläisen rahaa.

Runon työ on vienosti kuiskuttaa
poven tyhjyyttä elegistä.
— Mut lehmän häntiä huiskuttaa
runoss' on epäesteettistä!

Niin kai se on, enkä minäkään
kovin lehmän häntää kiitä.
Mut lammaskuorohon määkyvään
voi määkyä myöskin siitä.

Niin aattelin, mutta sen aatoksen
oli siittänyt järki lyhä.
Minä viisastuin ja nyt aattelen:
On lehmän häntä pyhä;

maholehmän hännän ainiaan
tulis rauhoitettu olla:
se on tehtaanmerkkinä paikallaan
monen laulajan tuotannolla.

IV

SATU MEINÄ KAIKISTA

Olen lävellet kaiken illan pöytästä
ja ajelehtin kukaan
mitä olin
ja mitä voisin olla.

Olen kukaan ei mitään ja kukaan
kukaan ondon silmiä ovat kukaan
kukaan

SATU MEISTÄ KAIKISTA.

Olen kävellyt kaiken iltaa puiston teitä
ja ajatellut itseäni:
mitä olen
ja mitä voisin olla.

Olen katsellut tähtiä ja ihmetellyt,
kuinka niiden silmät ovat suuret tänä iltana.

Minä melkein näen,
kuinka ne kaikki istuvat suuressa kristalli-
salissa
sinisellä matolla
Jumalan jalkojen juuressa —
pienien lasten parvi, valkoiset mekot yllä.
Ja Jumala katsoo kaikkia heitä
aurinkoisilla silmillä,
joissa on isällistä hymyä.
Ja Jumala miettii satua,
minkä hän kertoisi heille.

Ja silloin Isä Jumala muistaa,
kuinka hän itse oli lapsi:
kuinka hän leikki kerran
suuressa vihreässä puistossa
ihanien puiden alla.

Hän oli katsellut huvikseen,
kuinka hänen hymynsä putosi kukkina maa-
han,
kuinka hänen naurunsa lehahti perhosina
ilmaan.

Ja kun hän väsyi siihen,
keksi hän tyhmän leikin:

Hän oli yksin, leikkitoveria vailla,
ja hänen oli ikävä.
Hän teki sentähden savesta pojan,
ihan kaltaisensa,
puhalsi siihen: ja katso! se hymyili hänelle.
Ja Jumala katseli poikaa suurella ilolla.

Mutta hän saikin jo aamulla tuta,
että oli pahoin tehnyt:
hän tuli leikkitoverin luokse — ja säikähti
tätä:

Hän oli outo ja ruma ja vanha.
Puisto oli mykkä ja surullinen,
kukkaset vapisivat kovin
ja kauniit linnut ja perhoset pakenivat vie-
roen kauas.

Ja Jumala itsekin tunsi,
miten hänen ilonsa äkisti kuoli,
miten hänen lapsenmieltänsä puistatti
vieras ja paha tunne, hänelle käsittämätön.
Ja hän oli kääntynyt pois.
Ja hän oli itkenyt silloin
ensimmäisen kerran.

ATLANTIS.

Oli onnellisten saari mun sydämeni kerta,
ja auringossa kylpi se keskellä merta.

Ja linnassa siellä monin jalokivin hohti
Maan prinsessa kaunein ja prinsessa nuorin
— mut sielua vailla ja peikotar siksi.

Meren äärillä kultaisin pähkinänkuorin
unet soutivat vehmaita rantoja kohti:
ihanaisinten huulien kostuttimiksi
Ilon maasta ne noutivat ruusujen mettä.

Jos kuinkakin valtiatarta ne palvoi,
jano prinsessan julmilla huulilla valvoi:
— Ei sammu se ihmisen kyynelettä!

Hän kyyneltä pyys — mereks ei sitä tiennyt.
Sen sai: tuhotulvana saaren se peitti,
kuin simpukan aaltojen kohtuun sen heitti —
merenpohjainen peikkojen luola se lie nyt.

SANOJA YÖSSÄ.

Yö on noussut
mustin äänettömin kasvoin
vuoren alta, sydäimestä maan.
Yö on niellyt
auringon ja maan ja metsän, meren,
joita rakastamme niinkuin elämää.
Yö on niinkuin peikon paha katse,
josta joka hetki lentää lepakot.

Yö on tullut meille.
Tunnetko? — kuin vieras kylmä käsi
lepäis silmillämme,
jotka äsken vielä
niinkuin kukanterät paisuvaiset
tulta, tulta joivat
auringosta,
jok' on silmä kaikkein tulisin.

Yö on tullut meille.
Sanat lakastuvat huulillemme.
Emme nähdä, tuntea voi toisiamme,
emme itseämme yöltä pelastaa.

VERKOSSA.

Olen verkon silmässä kala. En pääse pois:
ovat viiltävät säikeet jo syvällä lihassa mulla.
Vesi päilyvä, selvä ja syvä minun silmäini
edessä ois.

Vesiaavikot vapaat, en voi minä luoksenne
tulla!

Meren silmiin vihreisiin vain loitolta katso-
nut oon:
mikä autuus ois lohen kilpaveikkona olla! —
Sameassa ken liejussa uupuu, hän pian
uupukoon!
Omat sammuvat silmäni kuoletan auringolla.

PURJEHTIJAT.

On syvyys allamme kuin lohikäärmeen suu,
kuin syli Atlantin — me kohta vajoamme.
Niin kiiluu alta pilvipäärmeen kuu
kuin paholaisen silmä. Kaukana on meistä
jumalamme.

Ja jokin maston lailla meissä katkeaa
kuin veitsi leikkais meidät irti juuristamme.
Lyö salama. Ja taivas päämme päällä rat-
keaa.

Me tyhjin silmäkuopin syvään pimeyteen
tuijotamme.

Ja kaikki elonlaivan purjehtijat hullut on:
söi myrsky niinkuin skorpiooni pään ja
tunnon heistä.

Ja sydän jokainen koht' aronkaltaiseksi tullut
on.

Ja elo putoaa kuin kimmeltävä kalansuomus
meistä.

Kuin olisimme kahlein kiinni vuoressa
niin käsiämme ylös kurkoitamme.

Olemme toukanruoka mätänevän ruumiin
kuoressa.

Ja aavelaiva kantaa varjojamme.

VANHA MAA.

Maata katso, Äiti, katso tytärtäsi:
myöhä rintalapses käynyt onhan vanhem-
maksi itseäsi!

Itse synnyt, sytyt joka aamu hehkuun uu-
teen,
uuteen nuoruuteen ja häikäisevään valon-
ihanuuteen.

Maa, sun tyttäres, on vanhuutensa runte-
lema, taudin lyömä,
syksyn-kuumehinen, kaikelt' ytimeltään
madonsyömä.

Tähtirakkautes hyljäten ja kupeeltasi luopuin
Maa on syvään langennut, Kuun peikon-
hyväilyihin juopuin;
raiskattu on, vereen, tuskan-syntiin tahrattu
on nuoruus tyttäresi —
itke, Äiti jumalallinen, tai nouskoon pilvi
häpeän sun otsallesi.

Lahjaas kalleintakin — kulmillansa laulun
kimmellystä —
hylki tyttäres: niin vihas sydämensä hengi-
tystä.

Älä katso, avaruutta syleilevä Äiti, tytärtäsi:
häntä kiroten myös kirotta sun täytyis itseäsi!

DELUGE.

Minun silmieni rovio on syttynyt,
kätenikin palavat
ja vereni vapisee.
Minun sanani tukehtuvat
tai ovat tuiki mielettömät
niinkuin samum,
jossa koko erämaa puhuu
ja kaikki hiekan henget taistelevat.

Olen tullut
enkä päästä sinua,
ennenkuin vereni maanjäristys
määrättömien
tuhon ja hukkumisen sekuntien jälkeen
asettuu.

Minun äitini on suudellut kaikkina päivinä
Jumalan otsaa,
kun hän minua kantoi.
Olen tuli sinun tultasi, aurinko,
ja minä tahdon polttaa ja palaa.

APHELIUM.

Mun vuosmyriaadeja sitten
avaruuksiin yöpyvän nähtiin.
Ah, arvaamattoman pitkä
tie täältä on muihin tähtiin.

Mun taattoni aurinko, turhaan
tulinuolias jälkeeni ammuit:
yön, äitini, tahto mun voitti;
jo aikoja taakseni sammuit.

Edes kaikuna tänne ei kuulu
elon rannalta aaltojen pauhu,
tääll' yön kivikasvoilla viihtyy
iankaikkinen tyhjiys, kauhu.

Olen kylmä, mun vertani hyytää
tämä äänetön kuoleman aatto.
Ylt'ympäri jäässä on lapses —
mua lämmitä, lämmitä, taatto!

Tule leimuten, suurena saavu,
yön sielussa soihtusi nostain.
Olen arvoton armohos, taatto,
tule kuitenkin, vaikkapa kostain.

Tue, kutsu ja luoksesi ohjaa,
kun nöyränä tieltäni palaan.
Jos kuoleva oon, minä kuolla
sinun liekkihiis, aurinko, halaan!

(1921.)

HUOMISPÄIVÄ

V

Tammi-päivän aurako
ei ole kuin vauras
se näkee vielä
muuttaneet kahvipöydän äärelle
ja ottaa tämpävin polttoainin.

Tuolien ja erin
joka näkee kaikki kukaan
onni hosti ja vauras.
Tuolien tuoma laulu on
joka näkee kaikki kukaan.

HUOMISPÄIVÄ.

Tämänpäiväinen aurinko
ei ole sinua varten:
se näkee vielä
ranteissasi kahleenjälkien häpeän
ja otsallasi eilispäivän polttomerkit.

Tänään — erämaa
joka nielee kaikki keitaat:
unet ilosta ja auringosta.
Tuulen tuomaa lentohiekkaa
janon runtelemille huulille.

Mutta:
rautaristikon takaa
katse,
ihmisen katse —
niinkuin liekki joka syttyy tuhkaan.
Vielä täynnä
tuskan ja ilon taistelua,
mutta voitonvarma,
huomisen-altis,
juopunut syntymättömästä valosta.
Niinkuin huuto
etäisyydestä toiseen:

— Nähkää naulanjäljet käsissämme,
jotka ovat kohonneet
jaoittamaan tämänpäivän vankilaa.
Kuulkaa sielujemme salamaa:
se on tuli taivaasta
ja sytyttää esiuhrin huomispäivän auringolle,
joka tulee — on p i a n tuleva —
ja suutelee kaikkia rikkaita sydämiä.

OLIN NUORI.

Olin nuori. Ja kasvoin harmajin,
sinipunervin silmänaluksin
minä arkana kouluun kuljin.

Oli rehtori vanha ja viisas mies.
Minä usein pelkäsin, että hän ties,
mikä syy minun mieltäni painoi.

Ja kotona täti, hän katsoi niin
minun silmäini lastenkamariin,
että pakenin pois ja itkin.

Kun nuoria kasvoja muita näin,
miten vihasin omaa itseäin
ja kipeää elämääni.

— Ah, silloin vielä mä tiennyt en,
että kukaan, kukaan ihminen
ei tääll' ole parempi toista.

Tuta sai sen poika. Ja rakastamaan
mies sitten on oppinut nuoruuttaan
ja omia arpiansa.

SYDÄN JA KUOLLEEN MEREN APINAT.

Kuolleen meren rannalla jossakin
— maailmahan on kuolleita meriä täynnä —
asui jolloinkin ajan varrella suku,
joka oli unohtanut sydämensä jonnekin.

Ja katso, nämä ihmiset menestyivät hyvin
ja lihoivat hyvin.

Heidän vehnänsä kypsyi ja rypäleensä pai-
suivat.

He tekivät viekkaasti kauppaa
ja kävivät julmasti sotaa.
Ja kameelit kantoivat ryöstösaaliina kotiin
kultaa ja kalliita kiviä
vuorten takaa.

He olivat onnelliset.
Ja lihavin kaikista papeista puhui:
— Kiitetty olkoon Allah!
Nyt hänen siunauksensa on vuotanut ylitsemme
runsaampana kuin koskaan.
Tietkää, oi uskovaiset kaikki,
että tämä Allahin ylenpalttinen suosio johtuu
siitä,
että tuo kärkäs rauhanrikkoja, Sydän,
alati tyytymätön, alati kapinoiva Sydän
on vihdoinkin keskuudestamme poissa.
Eikö hän riistänyt meiltä öittemme unta
ja päivällä virittänyt ansoja kaikille teillemme.
Eikö hän napissut aina lempeitä lakejamme
vastaan.
Eikö hän solvannut aina, tuo niskuri Sydän,
pyhää esivaltaa ja jaloja tuomareita,
että he muka olisivat pyöveleitä.

Jos me ryhdyimme sotaan
tahi jos solmimme rauhan,
eikö hän syyttänyt, että me teimme väärin.
Eikö hän saattanut meidät alati häpeään.

Nyt hän on poissa.

Allah, hän joka Kuolleessa meressä nukkuu,
hän ei katsellut Sydäntä suohein silmin:
tämähän häiritsi alati hänenkin untaan.

Iloitkaatte, oi uskovaiset kaikki:

Allah on vienyt hänet keskelle erämaata,
että hän menehtyisi nälkään ja janoon,
että me olisimme alati onnelliset!

Kiitetty olkoon Allah!

*

Allah, hän joka Kuolleessa meressä nukkuu,
heräsi eräänä yönä:

hän oli kuullut jonkun huutavan nimeään.

Ja katso, Kuolleessa meressä paloi elävä
liekki.

Se lähestyi niinkuin lentävä tähti
ja lankesi jumalan jalkojen juureen.

Se oli palava Sydän. Se puhui:
— Isäni, en ole löytänyt kotia ihmisten
luota!

Ja Allah katseli häntä
ja kuunteli häntä
ja itki.
Ja Allah kohotti päätänsä Kuolleesta merestä.
Silloin kuuli hän sen,
mitä lihavin kaikista papeista puhui.

Ja Allah vihastui kovin.
Jä Allah kohotti kätensä:
ja katso, ihmiset olivat aamulla niinkuin
apinat.

Mutta Sydän jäi Allahin luokse.
Ja lempeä jumala otti hänet käteensä,
nosti hänet huulilleen
ja suuteli häntä.

SANA.

Alussa oli Sana.

Ja muuta ollut ei.

Ja Ylimmäisest' oli synty sen.

Ja alkuyöhön kauas

sen Luojan sormi vei:

niin luotiin maa ja meri, ihminen.

Sana luomistyönsä päätti
ja palas Isän luo.
Ja Henki kantoi sitä huulillaan.

Mut kerran keskiyöllä
Kyy, valheen henki tuo
sen varkain otti, vei sen maailmaan.

Ja Sana, kaiken luoja,
oli hedelmätön nyt,
kun ihminen sen nosti huulilleen;

vain lasten leikkikalu,
vain malja särkynyt,
vain mykkä ääni, kaiku tyhjyyteen.

Se näki paljon nälkää
ja paljon tahraantui;
sen kimmellyksen peitti tomu maan.

— Mut joskus, ihmisistä
kun paras uneksui,
se lensi jälleen kotiin, Jumalaan.

Ja Isä huulillensa
sen virvoittaen vei,
ja siihen tarttui Luojan hengitys.

Ja ihmiset, he koskaan
sitä unohtaneet ei.
Ja sydämissä kävi väristys.

SYYLLINEN MIES.

Hänet ammutaan. Hän on syyllinen mies.

Hän katsoo ääneti meihin ja meistä pois.
Hän antaa silmänsä minulle ja käskee: katsol!
Ja silloin näen, kuka myöskin on syyllinen
mies.

Syyn kahleen rautaisen näen ranteessa kaik-
kien meidän.

Syyn käärme on purrut jo kehossa lapsen
kantapäätä.

Syyn hämähäkki on kutonut verkkonsa kaikkien
sydänten teille.

Syy nielee kaikki ihmiset niinkuin hete suossa.

Mutta yksi meistä on murtanut kuoleman
renkaan.

Näen kuinka hän riisuu likaset vaatteet yltään,
syyn varjojen kehästä pois hän astuu valoon.

Näen uudet kasvot nuo: hän on ryöväri
ristinpuussa.

hän on veljeni, syyllinen mies, joka ammutaan.

RUNO RISTIINNAULITUISTA.

Ristinpuiden varjo
lankeaa mittaamattomana maailman yli.
Nähkää se pilvien hartioilla
ja kaikkien vuosituhansien kasvoilla.

Näettekö: ristiinnaulittuna
maailman sydän
ja elämän nuoruus,
jokainen uusi ääni,

joka huomenna on kaikkien uskonto,
jokaisen uuden päivän aurinko,
jokainen uusi vapahtaja
— vain messiaita ristiinnaulitaan,
ei epäjumalia.

He rakensivat ristinpuita maan kuninkaille.
Mutta heidän lapsensa suutelevat ristejä.
Pian kuolevat heidän askeleensa pimeään.
Mutta valo ei ole pakeneva ristinpuiden
 ympärltä,
sillä jokainen ristiinnaulittu sydän
oli tähti.

PAIMENET.

Voi paimenten öitä erämaassa.

Haaskalta, kaukaa
korpin viimeinen huuto.
Pimeys, pimeys
vyöryi maailman yli
niinkuin musta meri.

Skorpionit vaanivat hietikolla.
Yö oli pantterin silmiä täynnä
ja shakaalin ulvonta leikkasi ilmaa
niinkuin nuoli.
Nuotiomme kitui
ja laumamme vapisi sen luona.

— Sinäkin vapisit, sydän.
Tunsithan
pahojen henkien hiipivän yössä.
Aavistit:
tuhannen pahaa tahtoa vaani
raatelu-valmiina
— niinkuin tuhannen
julmaa, korpinkyntistä mustaa kouraa
tai pedon hammasta —
ympärilläsi erämaassa,
pimeään meressä, kaikkialla,
lämmintä vertasi janoten
niinkuin pantteri janoo
nuoren karitsan verta.

★

Ei ole koskaan nähty
tällaista yötä
erämaassa.
Taivas: — tähdistä kudottu kangas.
Ja kaikki tähdet kiertävät
suurinta, kauneinta tähteä,
jota ei koskaan ennen
mikään silmä nähnyt.
Erämaan hiekkaan sataa
pieniä tähtiä lukemattomasti.

Nähkää:
ei ole varjoja, yötä.
Tuntemme:
ei ole enää pelkoa, vihaa,
paha on kuollut,
maa on kaunis ja nuori
ja ihmeitä täynnä:
pantteri nuolee nuorimman vuonan kaulaa,
jännitetyn jousensa laskee metsästäjä,
huulilla lapsen hymy.

Silmämme näkevät unta:
tähdistä astuu enkeli
niinkuin kaunis Jumala itse.
Siunaa maata ja siunaa meitä:
— Hetki on tullut,
rauha on maanpäällä syntynyt,
hyvyys astunut ihmisten joukkoon,
maa on ihmisen koti.

(Jouluna 1923.)

ME.

Me, tomun tomu, saimme elämän.
Suin, sieraimin ja silmin yhä juomme sitä
kuin mehiläinen yrtin mettä juo,
vaikk' yrtin okaat punertuvat verestämme.

Ah, suurin kipumme on täynnä siunausta,
tuo syvä arpi meissä, kallis todistus:
me suutelimme suulle polttavalle
hänt', Ainoata, joka on ja jota rakastamme.

Ja kun me lähestymme sydänt' Elämän
kuin pisarainen hänen suonissaan,
koht' oma valtimomme täys' on elämää,
ja oomme rikkaat lailla jumalan.

Me sormin kosketamme maata, ja se kukkii.
Ja ihmisveljiemme tomusydämiin
me puhallamme, ja ne ihanasti värähtävät
kuin sydän ensi ihmisen, kun sieraimissaan
hän tunsu hengityksen jumalallisen.

MINÄ NÄEN.

Näkysarjojen vaihtuva leikki. Ah, näin ei silmillä nähdä.

Sisempään, syvemmälle ja kauemmaksi maanään.

Minä tiedän: nyt mieleni katsoo kuulevin, tuntevin silmin.

Näyt syntyvät, kuolevat silmässä itsessään.

On silmäni leili. Sen viinillä täytin. Ja viini
on käynyt.

Ihanampana leilistä juon saman viinin nyt.

Oli poutaa ja pilviä, tuulta ja taivasta mie-
lessä mulla.

Hedelmöittävät nyt nämä siemenet kätketyt.

Näen mieleni unta. Kuin auringon säih-
kyssä kotka se nousee
tomust' irti ja maasta ja myös ajan piiristä
pois.

Salamalla se ratsastaa elon maallisen rannasta
rantaan.

On kuin joka ihmisen silmäni tuntea vois.

Hedelmist' olen tiedon puun minä syönyt
kai: tämä uusi

elontietoni siks yli parhaan tietoni käy.

Mato pieni on suurin. Ja köyhimmällä on
enkelin kasvot.

Erämaissamme eikö nyt jumalan askelet näy.

Näen: ihminen kirkastuu. Hänet jumalan
veljeksi tunnen.

Ota kuoleman taittuu, ja kuolleet käy elä-
mään.

Minä nään: paratiisin portti on auki, on tai-
vahat auki.

Joka kohtalon yllä mä sateenkaaria nään.

LENTÄVÄN HOLLANTILAISEN NÄKY.

Hän ruorissa seisoi ja katsoi veteen.

Ja kuoleman-tyyneltä ulapalta,
jolla pilvien kummitusvarjot makaa,
kuva nous, kuva kaukainen, silmien eteen
kuin jostakin satojen vuosien takaa
kovan uhman ja paatumuksen alta.

Näki itsensä mies: soman poikasen,
ruson poskilla, silmissä päivänsäteen.
Näki pojan poimivan kukkasen
ja sen vievän äitinsä vanhaan käteen.

Ja niinkuin emonsa rinnalla vuona
hän kirkkoon äitinsä kanssa kulki
somiss' ensimmäisissä saappaissaan.
Pojun hellästi syliinsä äiti sulki,
kun he olivat kivisen portin luona
ja näkivät kirkon ja hautausmaan.

Näin äiti: »Kas, kultainen katolla tuolla
on risti, ja risti on haudoillakin.
Se on elävän Jumalan merkki ja vala:
iankaikkisen tuskan ei lieskassa pala,
kenen voi sydän lailla Mestarin
oman ristinsä kantaa, sen nimessä kuolla.» —

Saman äänen kummituslaivaan kuuli
uros harmaapartainen kaukaa jostain
kuin kaikuna esirukousten.

Ja hän luuli silmänsä hourailevan:
ah, keskellä pilvikummitusten
kuin kirkastettuna siltaa veen
kävi äiti, merestä ristiä nostain!

Kovin kalpeni Hollantilaisen huuli.
Hänen nähtiin rajusti vapisevan
kuin vuoren huipulla vanha puu,
johon ukkosen vasama kohdistuu.
Käsin päähänsä harmaatukkaiseen
nyt tarttui mies, joka tyynenä kesti
satavuotiset kauhuntaipaleet,
jota uhmasta uhmaan jäisimpään
viha taivaan paadutti ikuisesti,
jota ihmiset olivat sylkeneet,
joka itse Jumalan nimeä sylki.

Kova uhman kallio murtui, suli.
Ja hän painoi kädellä sydäntään.
Söi silmiä liekki kuin taulaa tuli.
Ja vavahti kummituslaivan kylki,
kun Lentävän Hollantilaisen ääni

parahduksena sielun pohjalta soi:
»Mua nuolevat liekit, ne lyö yli pääni!
Kirouksesta irti en päästä voi.
Tule, äiti, mun ristiä suudella anna!
Pois täältä sun poikasi kauas kannal»

Heti, niinkuin rautainen piikki-ies,
kirous hänen kirposi otsaltansa.
Vavistuksella tunsi hän, sokea mies,
miten Jumala itse ristinmerkin
hänen otsalleen teki, suuteli sitä.
Nyt oli hän taaskin poikanen herkin,
syli äidin jolla on suojanansa. — —

Nyt missä on, Hollantilainen, laivas!
Täys aamua kirkasta, nuorta on itä;
meren silmäkalvossa toistuu taivas.

LAPSEN SILMÄ.

Ei mitään puhtaampaa kuin silmäs sun:
mä niiden kautta katson kadotettuun paratiisiin
ja aikaan ennen syntiinlankeemusta.

Voi että likainen ja rietas kuva maailman
sun silmäteräas kerran niinkuin rutto syöpyy!

Näät ehkä kerran, niinkuin minä näin,
pois kaiken kauniin pakenevan itseltäs.
Et löydä äitiäs ja veljesi on kuollut.

Näät ihmissydämien eläinnäyttelyn;
näät elon spitaaliset kasvot edessä
suin, kielin niljaisin ja kammottavin silmin.
Ja myöskin oma jalkas saastan ketunrautaan
tarttuu
ja, niinkuin koira koiriin, liityt niihin,
jotk' elämässä tahrattiin ja tahraavat.

— Mut ehkä myöskin silmäis erämaahan kerran
kautt' ihmeen: kirkkaan lapsensilmän kautta
taas taittuu aurinko, maan puhtain kauneus
kuin näky elämästä, joka kierrossaan
yhäti palaa puhtaaseen ja puhtaimpaan,
sisimpään, alkutilaan, jok' on kauneus.

Ja näet: kaikki harha, rumuus — myös sun
rumuutes —
ei ollut pysyvämpi tuho kauniin elämän
kuin unohtuva kivenheitto mereen,
jok' ihanaksi rauhassaan on täydentyvä.

SISÄLLYS:

Rukous	5
--------------	---

I (Lapsifantasioja)

Mäenlaskua	9
Sanat	10
Hiljainen loppulause isämeitään	12
Tyhmät ja viisaat	14

II

Nuori Narayana.....	18
Eeva	23
Laulu aallolle	25
Runo runosta	27
Laulu sinulle	29
Adagio	31
Ensi lumen aikaan	33
Kesäillan kuje	35

III

Vanhoille	39
Suomalainen sonettiparaati	41
Lehmän häntä	43

IV

Satu meistä kaikista	47
Atlantis.....	50
Sanoja yössä	52
Verkossa	54

Purjehtijat	55
Vanha maa	57
Déluge	59
Aphelium	61

V

Huomispäivä	65
Olin nuori	67
Sydän ja Kuolleen meren apinat	69
Sana	73
Syyllinen mies	76
Runo ristiinnaulituista	78
Paimenet	80
Me	84
Minä näen	86
Lentävän Hollantilaisen näky	89
Lapsen silmä	93

NUORTA RUNOUTTA:

UUNO KAILAS: KAUNIS SAKSA.

Runosuomennoksia: Hinta 15:—, sid.
25:—.

»Kaunis Saksa' sisältää korkeata lyriikkaa, parasta mitä aikojen kuluessa on syntynyt. — Kailaan käännökset eivät enää ole käännöstä, vaan korkean asteen runoutta.»

KATRI VALA: KAUKAINEN PUUTARHA.

Hinta 12:—, sid. 25:—.

»Katri Vala jättää pois pienen ja epäoleellisen. Hänen maailmassaan asuvat yö, aurinko, elämä ja kuolema.»

ELINA VAARA: KALLIO JAMERI

Hinta 12:—, sid. 25:—.

»Teos avaa meille harvinaisen rikkaan mielikuvituksen elävöittämän runomaailman. Se asettaa tekijänsä heti erikoisasemaan monien muiden esikoisrunoilijain rinnalla.»

LAURI VILJANEN: AURINGON PURJEET.

Hinta 12:—, sid. 25:—.

»Hän on runoissaan elänyt luomistyön hetkien ilon ja tuskan. Siksi hänen runoissaan on eletyn elämän vakavuus ja väkevä ote.»

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIO

Hinta 20 mk.